

Ceny transferowe jako instrument prawno-finansowy międzynarodowej optymalizacji opodatkowania w Unii Europejskiej – streszczenie

Rozprawa doktorska prezentuje szczegółową analizę cen transferowych przez pryzmat międzynarodowej optymalizacji opodatkowania w Unii Europejskiej. Składa się ze wstępu, czterech rozdziałów merytorycznych oraz zakończenia. Teza główna stanowi, że obecna konstrukcja cen transferowych wbrew swojemu ustawowemu założeniu sprzyja międzynarodowemu unikaniu opodatkowania. Rozdział pierwszy rozprawy przedstawia teoretyczne aspekty międzynarodowej optymalizacji opodatkowania oraz cen transferowych. Zostało w nim opisane pojęcie optymalizacji opodatkowania oraz zjawisko agresywnej optymalizacji opodatkowania będącej jedną z form unikania opodatkowania. Zdefiniowane zostały także podstawowe pojęcia dotyczące cen transferowych, zakresu ich stosowania oraz narzędzi i instytucji im towarzyszących. Rozdział drugi obejmuje analizę czynników bezpośrednio i pośrednio powiązanych z konstrukcją cen transferowych, które występują w międzynarodowym obrocie gospodarczym. Autor wskazuje, że mogą one wpływać na kształt struktury transakcji, wysokość cen transferowych oraz warunki ich wykorzystania, także w kontekście międzynarodowego unikania opodatkowania. W trzecim rozdziale przedstawione zostały wybrane sposoby i techniki, które mogą prowadzić do wykorzystywania cen transferowych w celu międzynarodowego unikania opodatkowania. Autor wskazuje na uniwersalność cen transferowych poprzez przedstawienie różnorodnych sposobów ich zastosowania, których głównym efektem jest osiągnięcie korzyści podatkowej poprzez przerzucenie zysku lub erozję bazy podatkowej. W dalszej części tego rozdziału zostały zaprezentowane praktyczne przykłady transakcji z wykorzystaniem cen transferowych przeprowadzonych na rynku Unii Europejskiej. Autor wskazuje, że przedmiotowe transakcje przekładają się na pogłębianie zjawiska międzynarodowego unikania opodatkowania oraz uwiadczenia, że obecne rozwiązania okazują się niewystarczające i nie spełniają swojego głównego zadania w postaci eliminowania powyższych praktyk. W rozdziale czwartym przedstawione zostały obecnie funkcjonujące rozwiązania wprowadzone w ramach polityki podatkowej Unii Europejskiej oraz ich ocena pod kątem przeciwdziałania wykorzystywaniu konstrukcji cen transferowych do międzynarodowego unikania opodatkowania. Zdefiniowane zostało także pojęcie holdingu, a także poddana została szczegółowej analizie struktura oraz rola

holdingów międzynarodowych jako głównych beneficjentów prowadzonych ponadnarodowych działań gospodarczych. W dalszej części czwartego rozdziału zostały opisane rozwiązania przeznaczone stricte do konstrukcji cen transferowych, które mają za zadanie przeciwdziałać wykorzystywaniu tego mechanizmu wbrew ustawowym założeniom, tj. w celu agresywnej optymalizacji skutkującej przerzucaniem zysków i erozją podstawy opodatkowania. W zakończeniu autor weryfikuje postawione we wstępie tezy. Autor uznaje trafność tezy głównej stwierdzającej, że konstrukcja cen transferowych wbrew swojemu ustawowemu założeniu sprzyja międzynarodowemu unikaniu opodatkowania. Autor wskazuje, że przepisy regulujące ceny transakcyjne pomiędzy podmiotami powiązаныmi zamiast swojej docelowej roli gwarantującej stosowanie zasad rynkowych, mogą stanowić narzędzie stanowiące doskonałą bazę do realizacji celu jakim jest minimalizacja zobowiązań podatkowych. Autor podkreśla także, że państwa członkowskie UE nie są obecnie wyposażone w wystarczające narzędzia pozwalające na skuteczną walkę z wykorzystywaniem instrumentu cen transferowych w celu niedozwolonego unikania opodatkowania. Autor zwraca uwagę na potrzebę wprowadzania kompleksowych rozwiązań, które oprócz cen transferowych będą obejmować także inne czynniki wpływające na manipulację nimi. Autor dokonuje także szczegółowej oceny funkcjonujących oraz proponowanych rozwiązań w zakresie walki z nadużyciami podatkowymi przy użyciu cen transferowych. Formułuje również szereg wniosków zawierających sugerowane działania, które w jego ocenie przyniosłyby wymierne rezultaty w powyższym zakresie.

Słowa kluczowe: ceny transferowe, optymalizacja opodatkowania, agresywna optymalizacja opodatkowania, unikanie opodatkowania, przeciwdziałanie międzynarodowemu unikaniu opodatkowania, przerzucanie zysków, erozja bazy opodatkowania.